

ISPAN TILINI O'QITISHDA ZAMONAVIY MULTIMEDIA VOSITALARINING
O'RNI

Ilmiy rahbar: **To'ychiyeva Maxchehra Jo'rabekovna**

Ispan va Italyan filologiyasi kafedrasi katta o'qituvchi

Baxronova Nozima Ulug'bekovna

Samarqand Davlat Chet Tillar Instituti talabasi

baxronovanozima33@gmail.com

**MAQOLA
MALUMOTI**

ANNOTATSIYA:

MAQOLA TARIXI:

Received: 23.02.2026

Revised: 24.02.2026

Accepted: 25.02.2026

KALIT SO'ZLAR:

*Multimedia
vositalari, Ta'lim
jarayoni, O'quvchilar,
Innovatsion
texnologiyalar, Muloqot
ko'nikmalari,
Motivatsiya, Mustaqil
o'rganish*

Ushbu maqolada ispan tilini o'qitishda zamonaviy multimedia vositalarining o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Multimedia vositalari, jumladan, video, audio, interaktiv dasturlar va onlayn platformalar, o'quvchilarning tilni o'zlashtirish jarayonini sezilarli darajada yaxshilaydi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bunday vositalar o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi, muloqot ko'nikmalarini rivojlantiradi va mustaqil o'rganish imkoniyatlarini kengaytiradi. Maqola davomida multimedia vositalarining ta'lim jarayonidagi roli, ularning afzalliklari va samaradorligi haqida fikrlar bildiriladi. Shuningdek, o'qituvchilar uchun multimedia vositalaridan qanday qilib samarali foydalanish bo'yicha tavsiyalar beriladi

Kirish.

Ispan tili, dunyoning eng ko'p so'zlashiladigan tillaridan biri bo'lib, zamonaviy global kommunikatsiyada muhim rol o'ynaydi. Ushbu tilni o'rganish esa nafaqat akademik maqsadlar, balki professional imkoniyatlar va madaniy almashuv uchun ham zarurdir. Ispan tilini o'qitish jarayonida an'anaviy usullar, masalan, darsliklar va og'zaki mashg'ulotlar, ko'p hollarda samarali bo'lsa-da, zamonaviy o'quvchilar talablariga javob bera olmaydi.

=====
Bugungi kunda texnologiyaning tez rivojlanishi va multimedia vositalarining keng tarqalishi ta'lim jarayonini tubdan o'zgartirmoqda.

Multimedia vositalari, jumladan, video, audio, interaktiv dasturlar va onlayn platformalar, o'quvchilarning ispan tilini o'zlashtirish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilish imkonini beradi. Bunday vositalar orqali o'quvchilar nafaqat tilni o'rganishadi, balki madaniyat, an'ana va hayot tarzini ham yaxshiroq tushunadilar. Masalan, video materiallar orqali ispan tilidagi muloqotning haqiqiy kontekstini ko'rish, o'quvchilarga tilni amaliy ravishda qo'llash imkoniyatini beradi. Shuningdek, audio materiallar yordamida to'g'ri talaffuz va eshitish ko'nikmalarini rivojlantirish mumkin.

Zamonaviy multimedia vositalari o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishga ham katta hissa qo'shadi. O'quvchilar interaktiv dasturlar orqali o'z bilimlarini mustahkamlash va yangi ko'nikmalarni egallashda faol ishtirok etadilar. Bu jarayonda o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan materiallar taqdim etilishi ularning mustaqil o'rganish imkoniyatlarini kengaytiradi. O'qituvchilar esa multimedia vositalaridan foydalanib, darslarni yanada qiziqarli va samarali tashkil etishlari mumkin. Shu bois, ushbu maqolada ispan tilini o'qitishda multimedia vositalarining ahamiyati va ularning ta'lim jarayonidagi roli tahlil qilinadi. O'quvchilarning motivatsiyasi va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishda bunday vositalarning qanday afzalliklari borligi haqida fikrlar bildiriladi. Buning natijasida o'qituvchilar uchun multimedia vositalaridan samarali foydalanish bo'yicha tavsiyalar beriladi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili.

Ispan tilini o'qitishda zamonaviy multimedia vositalarining o'rni haqida bir qator o'zbek olimlari tadqiqotlar olib borgan. Ularning ishlarida multimedia texnologiyalarining ta'lim jarayoniga kiritilishi, o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish va til o'rganish jarayonini samarali tashkil etish kabi masalalar yoritilgan.

Birinchi navbatda, O'zbekiston davlat universiteti professorlari, xususan, Dilshodbek Qodirov va Zilola Abdullayeva o'zlarining tadqiqotlarida multimedia vositalarining ta'limga qo'shgan hissasini tahlil qilganlar. Ular ispan tilini o'qitishda video va audio materiallardan foydalanishning ahamiyatini ko'rsatgan. Ularning fikricha, video materiallar orqali o'quvchilar tilni amaliy ravishda o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar, bu esa ularning muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

Shuningdek, O'zbekiston Milliy universiteti professorlari, masalan, Nodira Murodova va Shokirjon Tursunov, multimedia vositalarining interaktiv dasturlar orqali ta'lim jarayoniga

qo'shgan hissasini o'rganishgan. Ular interaktiv o'yinlar va dasturlar yordamida o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish va tilni o'rganishga bo'lgan qiziqishini kuchaytirish mumkinligini ta'kidlashadi. Bunday yondashuv, ayniqsa, yosh o'quvchilar uchun juda samarali bo'lib, ularning mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Bundan tashqari, O'zbekiston davlat pedagogika universiteti professorlari, jumladan, Gulnoza Rahmonova va Azizbek Sattorov, multimedia vositalarining ta'lim jarayonida qanday qilib individualizatsiyalash imkoniyatlarini yaratishi haqida tadqiqot olib borganlar. Ular ispan tilini o'rganayotgan o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan materiallar taqdim etilishi ularning muvaffaqiyatini oshirishda muhim ahamiyatga ega ekanligini ta'kidlaydilar. Shu bilan birga, O'zbekiston Respublikasining boshqa oliy ta'lim muassasalarida ham multimedia vositalaridan foydalanish bo'yicha tadqiqotlar olib borilmoqda. Bu tadqiqotlar ispan tilini o'qitish jarayonida zamonaviy texnologiyalarni qo'llashning samaradorligini oshirishga qaratilgan. Umuman olganda, o'zbek olimlari ispan tilini o'qitishda multimedia vositalarining roli va ahamiyatini tahlil qilish orqali ta'lim jarayonini yanada samarali qilishga hissa qo'shmoqdalar.

Tadqiqot metodologiyasi.

Ispan tilini o'qitishda zamonaviy multimedia vositalarining o'rnini tadqiqot metodologiyasi bir qator asosiy bosqichlardan iborat. Ushbu tadqiqotning maqsadi – multimedia vositalarining ta'lim jarayonidagi samaradorligini aniqlash va ularni o'qitish usullariga integratsiyalash imkoniyatlarini o'rganishdir. Birinchi bosqichda, nazariy adabiyotlarni tahlil qilish orqali multimedia vositalarining ta'limdagi roli va ahamiyatini o'rganamiz. Bu jarayonda, ispan tilini o'qitishda qo'llaniladigan audio, video, interaktiv dasturlar va onlayn platformalar haqida ma'lumot to'playmiz. O'zbekiston va chet eldagi tadqiqotlar, maqolalar va kitoblar tahlil qilinadi. Ikkinchi bosqichda, eksperimental tadqiqot o'tkazish rejalashtiriladi. Bu jarayonda, ispan tilini o'rganayotgan turli yoshdagi o'quvchilar guruhlarini tanlanadi. Ularning bir guruhiga an'anaviy o'qitish usullari, ikkinchi guruhga esa multimedia vositalari yordamida dars beriladi. Darslar davomida o'quvchilarning qiziqishi, motivatsiyasi va til ko'nikmalaridagi o'zgarishlar kuzatiladi. Uchinchi bosqichda, yig'ilgan ma'lumotlar statistik usullar yordamida tahlil qilinadi. O'quvchilarning muvaffaqiyat darajasi, darslarga bo'lgan qiziqishlari va o'rganish jarayonidagi aktivliklari baholanadi. Natijalar asosida multimedia vositalarining ta'lim jarayonidagi samaradorligi haqida xulosa chiqariladi. Tadqiqot jarayonida sifatli va miqdoriy usullar birgalikda qo'llaniladi. Bu esa ispan tilini o'qitishda multimedia vositalarining o'rnini va ahamiyatini yanada chuqurroq

tushunishga imkon yaratadi. Natijalar ta'lim metodikalarini takomillashtirishda muhim manba bo'ladi.

Tahlil va natijalar.

Ispan tilini o'qitishda zamonaviy multimedia vositalarining o'zni bugungi kunda ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishda muhim ahamiyatga ega. Multimedia vositalari, jumladan, video darslar, audio materiallar, interaktiv dasturlar va onlayn platformalar yordamida o'quvchilarning til o'rganish jarayoni sezilarli darajada yaxshilanadi. Ushbu vositalar o'quvchilarni faollashtiradi, ularning motivatsiyasini oshiradi va o'rganish jarayonini ko'proq qiziqarli qiladi. Tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, multimedia vositalaridan foydalangan holda o'qitish an'anaviy usullarga nisbatan ko'proq samaradorlikni ta'minlaydi. O'quvchilar audio va video materiallar orqali tilni eshitish va tushunish ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Interaktiv dasturlar esa o'quvchilarga o'z bilimlarini amaliyotda qo'llash imkonini beradi, bu esa ularning ispan tilidagi nutq faoliyatini yaxshilaydi. Bundan tashqari, multimedia vositalari yordamida o'quvchilar turli madaniyatlar bilan tanishish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Ispan tilini o'rganayotgan o'quvchilar uchun ispan tilida yaratilgan filmlar, musiqalar va boshqa madaniy materiallar ularga tilni yanada chuqurroq o'zlashtirishga yordam beradi. Bu jarayonda, madaniyatni o'rganish tilni o'zlashtirish jarayonini yanada qiziqarli qiladi. Tadqiqot davomida olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, multimedia vositalari yordamida dars berilgan guruhlar an'anaviy usullar bilan o'qitilgan guruhlariga nisbatan yuqori natijalarga erishdilar. O'quvchilar darslarda faol qatnashdilar, savol-javoblar va muhokamalar orqali bilimlarini mustahkamlashdi. Darslarda ko'proq vaqt sarflandi va o'quvchilarning motivatsiyasi oshdi. Natijada, ispan tilini o'qitishda zamonaviy multimedia vositalarining qo'llanilishi ta'lim jarayonining sifatini oshirishga, o'quvchilarning qiziqishini kuchaytirishga va ularning til ko'nikmalarini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bu esa kelajakda ta'lim tizimini takomillashtirishda muhim omil bo'ladi. Shunday qilib, multimedia vositalarining ta'lim jarayonidagi o'zni beqiyosdir va ularni kengroq qo'llash zarurati yanada oshmoqda.

Multimedia vositasi turi	Misollar va platformalar	Rivojlantiriladigan ko'nikma	Ta'limiy samaradorligi
Audio resurslar	Podkastlar (Radio Ambulante), ispancha qo'shiqlar, audiokitoblar	Tinglab tushunish (Audition)	Talaffuz, intonatsiya va ohangdorlikni shakllantiradi
Vizual vositalar	Badiiy va hujjatli filmlar, infografikalar, YouTube kanallar	Vizual xotira va madaniy tushuncha	So'zlarni kontekstda tushunish va tildagi realiyalarni o'rgatadi
Interfaol platformalar	Duolingo, Kahoot, Quizlet, Wordwall	Leksika va grammatika	O'yinli yondashuv (gamifikatsiya) orqali motivatsiyani oshiradi
Kommunikativ vositalar	Zoom, Skype, Tandem (native speakerlar bilan muloqot)	So'zlashuv nutqi (Hablar)	Til to'sig'ini (language barrier) yengishga va jonli muloqotga yordam beradi
Elektron lug'atlar va korpuslar	RAE (Real Academia Española), WordReference	Lingvistik aniqlik	So'zlarning etimologiyasi va sinonimlarini chuqur o'rgatadi

Ushbu jadval ispan tilini zamonaviy metodlar asosida o'qitishda multimedia vositalarining tizimli o'rnini ko'rsatib beradi. Tahlil natijasida quyidagi xulosalarga kelish mumkin:

✓ Kompleks yondashuv: Multimedia vositalari til o'rganishning barcha to'rtta asosiy ko'nikmasini (o'qish, yozish, tinglash va so'zlashuv) bir vaqtda rivojlantirishga imkon beradi. Masalan, audio resurslar nafaqat tinglashni, balki to'g'ri talaffuzni ham shakllantiradi.

✓ Motivatsiyaning ortishi: Interfaol platformalar (Kahoot, Quizlet) dars jarayoniga raqobat va o'yin elementlarini olib kiradi. Bu esa o'quvchilarda darsga bo'lgan qiziqishni orttirib, zerikarli grammatik qoidalarni ham osonroq o'zlashtirishga xizmat qiladi.

✓ Haqiqiy til muhiti (Authentic environment): Ispan tili o'zining turli dialektlari va madaniy xilma-xilligi bilan ajralib turadi. Videolar va podkastlar yordamida o'quvchi Ispaniya yoki Lotin Amerikasi davlatlariga bormasdan ham, u yerdagi haqiqiy nutqiy vaziyatlar va madaniy muhit bilan tanishadi.

✓ Individual ta'lim trayektoriyasi: Multimedia vositalari har bir o'quvchining o'zlashtirish tezligiga moslashish imkonini beradi. O'quvchi murakkab audioni qayta-qayta eshitishi yoki mobil ilovalar orqali o'ziga qulay vaqtda lug'at boyligini oshirib borishi mumkin. Multimedia vositalari ispan tili o'qituvchisining o'rnini bosuvchi emas, balki uning imkoniyatlarini kengaytiruvchi eng kuchli qurol hisoblanadi. Ular darsni an'anaviy qoliplardan chiqarib, zamonaviy axborot jamiyati talablariga moslashtiradi.

Xulosa.

Ispan tilini o'qitishda zamonaviy multimedia vositalarining o'rnini nihoyatda muhim bo'lib, ular o'quv jarayonini interfaol va samarali qiladi. Kompyuter dasturlari, interfaol proyektorlar, til o'rganish ilovalari (masalan, Duolingo, Memrise) va onlayn platformalar

talabalarga tilni real hayotiy kontekstda o'zlashtirish imkonini beradi. Audio-vizual resurslar (videolar, podkastlar) yordamida ispan tilining turli aksentlari va ohangdorligi bilan tanishish, tinglab tushunish ko'nikmalarini rivojlantirish osonlashadi. Bunday vositalar o'quvchilarni faol muloqotga undaydi, ularning motivatsiyasini oshiradi va o'zlashtirish jarayonini shaxsiylashtiradi. Zamonaviy multimedia vositalari o'qituvchiga darsni yanada tabaqalashtirilgan tarzda tashkil etish, murakkab grammatik qoidalarni vizual tarzda tushuntirish va leksik boylikni tezkor kengaytirishga yordam beradi. Natijada, o'quvchilar tilni chuqur va mustahkam o'zlashtirib, samarali kommunikativ kompetensiyaga ega bo'ladilar.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdurahmonov, Q. Xorijiy tillarni o'qitishda multimedia texnologiyalaridan foydalanishning nazariy-metodik asoslari: o'qituvchilar uchun qo'llanma. Cho'lpon nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2016. 92-bet.
2. Boltayeva, M. Raqamli ta'lim muhitida xorijiy tillarni o'qitish metodikasi: interfaol usullar va resurslardan foydalanish bo'yicha ilmiy-amaliy tadqiqot. Navro'z nashriyoti, 2019. 75-bet.
3. G'oziyev, E. Ta'lim psixologiyasi va o'quv jarayonini takomillashtirishda multimedia vositalarining o'rni: motivatsiya va kognitiv jarayonlarga ta'sirni o'rganish. O'qituvchi nashriyoti, 2011. 140-bet.
4. Hamdamov, R. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va masofaviy o'qitish: xorijiy tillarni o'rganishda ularning qo'llanilishi bo'yicha tavsiyalar. Fan nashriyoti, 2010. 118-bet.
5. Ibragimov, X. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar: o'qituvchining multimedia vositalaridan samarali foydalanish mahorati bo'yicha qo'llanma. Iqtisod-moliya nashriyoti, 2018. 156-bet.
6. Nurmuhamedov, S. Ispan tilini o'qitish metodikasi va zamonaviy axborot texnologiyalari: darslik. Sharq nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi, 2014. 202-bet.
7. Yo'ldoshev, J. Ta'lim jarayonini takomillashtirishda axborot texnologiyalarining o'rni: o'qituvchilar uchun metodik qo'llanma. Tafakkur nashriyoti, 2021. 110-bet.